

Nr 41.

Av herrar **Rahmn** och **Löfgren**, *angående anslag för beredande av möjlighet åt utlandssvenskars barn att erhålla undervisning och uppfostran i Sverige.*

Det finnes för närvarande ett stort antal svenskar spridda över hela jordklotet, vilka representera Sverige såsom diplomatiska och konsulära tjänstemän, som befattningshavare i industriella och kommersiella företag, som missionärer m. m., och vilkas företagsamhet och uthållighet i tjänandet av Sveriges intressen äro för hemlandet av den allra största betydelse. Många av dessa äga barn, vilka de skulle önska giva en svensk uppfostran, men för vilkas skolgång i hemlandet de därmed förknippade kostnaderna lägga oöverstigliga hinder i vägen. Såsom förhållandena för närvarande gestalta sig, tvingas dessa barn att så småningom förlora kontakten med hemlandet, och Sverige går på detta sätt förlustigt ett folkmaterial, som annars skulle innebära en andlig och materiell tillgång av betydande värde.

Det är naturligt att utlandssvenskarna i första hand önska sända sina barn till sådana svenska skolor, som äro villiga och hava förutsättningar för att antaga sig deras uppfostran, icke blott meddela dem undervisning. Denna uppgift kan främst fyllas av de av staten understödda och kontrollerade internatskolorna. Företagen undersökning inom ett av Sveriges större industriella företag, med förgreningar i ett flertal länder, visar att förslag i nu angivet syfte skulle hälsas med tillfredsställelse.

Den verkställda utredningen synes även giva vid handen, att antalet svenska barn, som borde komma i åtnjutande av understöd för sådan skolgång i hemlandet, kan beräknas till ungefär 25. Kostnaden för undervisning och uppfostran i hemlandet jämte resor synes kunna beräknas till ungefär 2,400 kronor per elev. Sammanlagda kostnaden för ovan angivna antal elever skulle sålunda bliva 60,000 kronor per år. Enligt vad vi erfarit äro vissa industriella och kommersiella företag villiga att bidra till nämnda kostnader med 20,000 kronor om året. Om staten bidroge med ytterligare 20,000 kronor, återstode 20,000 kronor såsom föräldrarnas bidrag, eller i genomsnitt 800 kronor per elev, en summa som för det stora flertalet utlandssvenska föräldrar skulle visa sig överkomlig.

Rörande frågan huru statens och industriens sammanlagda bidrag (tillhopa 40,000 kronor per år) böra förvaltas, anse vi oss nu icke böra framkomma med något definitivt förslag. En utväg vore, att låta bidragen taga formen av en »Stipendiefond för utlandssvenska barns uppfostran i hemlandet», vilken kunde förvaltas av något statens organ, t. ex. skolöverstyrelsen eller kommerskollegium. Utdelning borde kunna ske efter ansökan och förord dels av utrikesdepartementet, dels av exportföreningen.

Beträffande de sökandes fördelning på olika skolor borde givetvis föräldrarna ha rätt att göra sina önskemål gällande, dock med den inskränkning, som kan komma att betingas av utrymmesförhållanden i övrigt vid dessa skolor, en fråga som lämpligen kunde ordnas genom överenskommelse mellan skolöverstyrelsen och ifrågavarande skolor.

Med stöd av ovanstående föreslå vi härmed,

att riksdagen måtte under ovannämnda förutsättningar för budgetåret 1936/1937 anvisa ett anslag av 20,000 kronor för beredande av möjlighet åt utlandssvenskars barn att erhålla undervisning och uppfostran i Sverige.

Stockholm den 17 januari 1936.

Gösta Rahmn.

Eliel Löfgren.
